

Nr 96.

Godkänd i första kammaren den 24 mars 1920.

Godkänd i andra kammaren den 24 mars 1920.

Riksdagens skrivelse till fullmäktige i riksbanken, angående dels verkställd granskning av riksbankens styrelse och förvaltning, dels ock användande av riksbankens vinst för år 1919.

(Bankoutskottets utlåtande nr 12.)

Till fullmäktige i riksbanken.

Jämlikt § 1 i den för riksdagens bankoutskott gällande instruktion har utskottet till riksdagen inkommit med yttrande och förslag rörande användandet av den under år 1919 upplupna bankovinsten. Utskottet har därvid erinrat därom, att sedan vid 1917 års riksdag Kungl. Maj:t framlagt förslag om anvisande för statsverkets behov av riksbankens då tillgängliga vinstmedel för år 1916, mot vilket förslag fullmäktige i yttrande den 22 februari 1917 förklarade sig icke hava något att erinra, bankoutskottet uti sitt i ärendet avgivna, den 26 därpå följande april dagtecknade utlåtande anfört följande.

Vid behandlingen av detta ärende under nästlidna års riksdag anförde utskottet, att med hänsyn till de starka växlingar de utländska valutakurserna under nu pågående krig varit underkastade och då det icke syntes vara möjligt att förutse, huru dessa kurser i framtiden komme att gestalta sig, inom utskottet ifrågasatts, huruvida icke större eller mindre del av 1915 års vinst borde reserveras för täckande av eventuella kursför-luster å riksbankens utländska tillgodohavanden. Då emellertid fullmäktige förklarat sig icke hava något att erinra mot Kungl. Maj:ts förslag,

Bihang till riksdagens protokoll 1920. 14 saml. Nr 96—97.

fann utskottet för sin del sig böra tillstyrka förslaget, vilket ock blev av riksdagen bifallet.

Sedan denna fråga senast behandlades av riksdagen, hava som känt är de utländska valutakurserna fortfarande varit underkastade starka växlingar och efter det fullmäktiges ovanberörda, den 22 sistlidna februari dagtecknade yttrande avgavs, hava de världspolitiska förhållandena utvecklats sig på ett sådant sätt, att det nu torde möta ännu större svårigheter än förlidet är att förutse, huru nämnda kurser i framtiden komme att gestalta sig. Under sådana förhållanden anser utskottet nödig försiktighet numera bjuda, att riksbankens samtliga tillgängliga vinstmedel bibehållas åt riksbanken för framtida disposition.»

Med stöd av det anförda hemställde utskottet, att 1916 års vinstmedel finge bibehållas till riksbankens framtida disposition och blev denna hemställan av riksdagen bifallen.

Efter förslag av Kungl. Maj:t och fullmäktige fattade riksdagen liknande beslut såväl år 1918 som år 1919.

Sedan av riksbankens sålunda reserverade medel tillhoppa 6 milljoner kronor disponerats för ökning av riksbankens avbetalningslånefond, utgör det för närvarande för ovan angivna ändamål reserverade beloppet tillhoppa 24,827,119 kronor 81 öre.

I årets statsverksproposition har nu föreslagits, att jämväl med 1919 års tillgängliga vinstmedel måtte förfaras på enahanda sätt som ägt rum de närmast föregående åren.

Enligt riksdagens uppfattning föreligga fortfarande samma vanskligheter vid beräkandet av det framtida värdet av de utländska valutorna som under den nyss förflutna tidsperioden. De finansiella svårigheter, som kriget försakat inom såväl de krigförande som de neutrala länderna, hava nämligen ingalunda upphört i och med krigets slut. Svårigheten att finna en återgång till normala finansiella förhållanden är allt framgent ytterst stor och måhända större nu än tillföre. Först därigenom att fredsfördraget den 10 januari 1920 åtminstone delvis trädde i kraft, skapades den första förutsättningen för att det internationella arbetet på återupprättandet av mera normala finansiella förhållanden skulle kunna på allvar taga sin början. Från olika håll göra sig nu strävanden gällande att bana väg för ett finansiellt och ekonomiskt återställande. En internationell konferens för behandling av dessa spörsmål är föreslagen och torde inom den närmaste tiden komma till stånd. Separatavtal av större eller mindre omfattning mellan särskilda länder äro av myndigheter eller enskilda sammanslutningar träffade eller under förberedelse. Dessa strävanden böra kunna

väntas få till följd en efter hand inträdande stabilisering av det internationella värdet av olika länders valutor i riktning mot mera normala värden.

Under dessa förhållanden har riksdagen ansett, att, på sätt av Kungl. Maj:t och fullmäktige föreslagits, jämväl 1919 års vinstmedel böra bibehållas till riksbankens framtida disposition.

Emellertid synes det riksdagen, som om vid uppgörande av riksbankens bokslut för innevarande år den tidpunkten skulle hava uppnåtts, då ett ytterligare steg torde böra tagas, och vill riksdagen därför uttala den mening, att samtliga vid bokslutet till riksbankens disposition stående medel då böra tagas i anspråk i den utsträckning, som kan finnas vara av behovet påkallad för åstadkommande av en med läget på marknaden för utländska valutor överensstämmande reglering av det bokförda kursvärdet å riksbankens utländska fordringar.

På grund av det ovan anförda har riksdagen beslutit, att riksbankens för år 1919 tillgängliga vinstmedel, 8,969,812 kronor 42 öre, skola bibehållas åt riksbanken till framtida disposition.

Efter erhållen del av riksdagens år 1919 församlade revisorers berättelse angående riksbanken har riksdagen tagit under överbäggande vad revisorerna i denna berättelse anför, ävensom vad riksdagens bankoutskott i avgivet utlåtande angående verkställd granskning av riksbankens styrelse och förvaltning anför och hemställt; och då riksdagen funnit, att fullmäktige i riksbanken med nit och omsorg handhaft sitt uppdrag, har riksdagen tillerkänt fullmäktige ansvarsfrihet *dels* för förvaltningen under år 1918 av bankens såväl huvudkontor som samtliga avdelningskontor i orterna, *dels ock* för de beslut och åtgärder, som finnas antecknade i fullmäktiges protokoll från och med den 10 januari 1919 till och med den 9 januari innevarande år.

Stockholm den 24 mars 1920.
